

Ert datum:
2023-05-23

Datum:
2023-08-25

Er ref:
3680/2021

Diarienummer:
UHM-2023-0095

Boverket
remiss@boverket.se

Boverkets förslag till föreskrifter om tillgänglighet och användbarhet för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga i byggnader (3680/2021)

Upphandlingsmyndigheten yttrar sig härmed över rubricerat förslag från Boverket.

Upphandlingsmyndigheten har det samlade ansvaret för att utveckla, förvalta och stödja den upphandling som genomförs av upphandlande myndigheter och enheter. Myndigheten verkar för rättssäkra, effektiva och hållbara upphandlingar till nytta för medborgarna och näringslivets utveckling. Vi ger också vägledning i statsstödsfrågor till kommuner och regioner. Myndigheten är statistikmyndighet för upphandlingsstatistik och ansvarar för en statistikdatabas över annonserade upphandlingar. I myndighetens uppdrag ingår att ta fram stöd för hållbar upphandling som ska bidra till att Sverige når lokala, regionala, nationella och internationella miljömål.

Stödet omfattar också samhällsbyggnadsområdet, och ges exempelvis genom förslag på tekniska specifikation i upphandling av byggtreprenader. Enligt myndighetens statistik avser ungefär hälften av alla annonserade upphandlingar kontrakt inom samhällsbyggnadsområdet, vilket motsvarar minst 259 miljarder kr.

Yttrandet avgränsas utifrån Upphandlingsmyndighetens uppdrag och fokuserar på de delar som berör offentliga inköp och upphandlingar.

Offentlig upphandling kan vara ett kraftfullt verktyg för att åstadkomma förändringar i samhället för personer med funktionsnedsättningar. Att ställa krav i upphandling skapar således starka incitament för privata aktörer att utveckla tillgängliga produkter, tjänster och miljöer. I upphandlingslagarna finns en skyldighet att ställa krav på tillgänglighet i offentliga upphandlingar. Syftet med lagregleringarna är att det som upphandlas ska kunna användas av så många personer som möjligt och inte på förhand utesluta vissa användare. I lagen om offentlig upphandling framgår att när det som anskaffas ska användas av fysiska personer ska de tekniska specifikationerna bestämmas med beaktande av samtliga användares behov, däribland tillgängligheten

Ert datum:
2023-05-23

Datum:
2023-08-25

Er ref:
3680/2021

Diarienummer:
UHM-2023-0095

för personer med funktionsnedsättning. Undantag enligt LOU får göras endast om det finns särskilda skäl.

Upphandlingar och avtal kan vara en kritisk punkt i byggprocessen, som kan leda till misstag i planerings- och byggfasen om inte tillgänglighet, och universell utformning, räknats med från början. Utan tydliga allmänna råd kan föreskrifterna komma att tolkas på olika sätt. Reglerna blir mindre förutsebara då, vilket inte är bra när det handlar om tillgänglighet. Det kan leda till fler diskussioner mellan byggherrar och byggnadsnämnd om kraven i upphandlingen anses vara uppfyllda eller inte.

Boverket menar att standarder, handböcker och andra branschdokument ska användas för att tolka föreskrifterna i stället för allmänna råd. Standarder kostar pengar. Alla upphandlande organisationer kanske därför inte kommer köpa dem vilket leder till bristande kunskap och likvärdighet.

Avslutningsvis vill vi dock lyfta fram att det idag finns problem med tillgänglighet i både produkter och miljöer. Upphandlingsmyndigheten välkomnar därför nya initiativ som öppnar upp för innovativa lösningar. Att organisationer kan uttrycka sina behov i upphandlingar i termer av önskade funktioner, effekter och resultat kan leda till ett öppnare förhållningssätt för nya sätt att lösa saker. Då kan upphandling bidra till att möta samhällsutmaningar genom att skapa förnyelse inom offentlig sektor, samtidigt som fler företag ges möjlighet att utveckla innovativa tillgängliga lösningar.

Enhetschef Sofia Mårtensson har beslutat i detta ärende. Hållbarhetsspecialist Ellionor Triay Strömvall har varit föredragande. I handläggningen har också sakkunniga Heini-Marja Suvilehto, Jens Johansson och Ola Stjärnberg deltagit.

Sofia Mårtensson

Ellionor Triay Strömvall